

BIJLAGE 17: ETHISCHE CODE

LEVEN VOLGENS ONZE WAARDEN:

ETHISCHE CODE VAN CARITAS INTERNATIONALIS¹

1. Inleiding

Het werk van Caritas Internationalis wordt gemotiveerd, georiënteerd en bepaald door de Heilige Schrift, het onderwijs en de traditie van de Katholieke Kerk, en een persoonlijke ontmoeting van liefde ten opzichte van hulpbehoevenden.² « Caritas is de liefkozing van de Moeder Kerk aan haar volk »³ en heeft een voorkeur voor en met de armen, uitgesloten en marginalen. Caritas strijdt voor de integrale ontwikkeling van de persoon in al zijn facetten en om het lijden ten gevolge van natuurrampen, conflicten en onrechtvaardigheid te verlichten.

Artikel 1.3 van het Intern Reglement van Caritas Internationalis verduidelijkt : « De lidorganisaties moeten de minimumnormen van bestuur, organisatorische infrastructuur, financiële leefbaarheid en verantwoordelijkheid respecteren, overeenkomstig de ethische gedragscodes, zoals beslist door de Representatieve Raad. Zij zijn juridisch, financieel en contractueel autonoom.»

Naast de Statuten en het Huishoudelijk reglement die het wettelijke canonieke kader van Caritas Internationalis vormen, werden verschillende grondbeginselen en normen geleidelijk aan ingevoerd met het oog op het werk van de Confederatie, inclusief de hieronder opgesomde, met een niet-gewijzigd statuut:

- Grondbeginselen van het Caritas Partnerschap (2003)
- Beleidskader van Caritas Internationalis in het kader van de kindbescherming (2004)
- Grondbeginselen van Caritas Internationalis in het kader van de relaties met de militairen (2006)
- Grondbeginselen van Caritas Internationalis in het kader van Milieu Rechtvaardigheid (2006)
- Grondbeginselen van Caritas Internationalis in noodgevallen (2007)

---

¹ Caritas Internationalis is de mondiale confederatie van de Katholieke Kerk die 164 nationale lidorganisaties verenigt, toegewijd aan het brengen van humanitaire hulp, ontwikkeling, sociale diensten en beleidsbeïnvloeding in ongeveer 200 landen en regio's over de hele wereld.

² « Als je de meest hulpbehoevenden ontmoet, wordt je hart groter en groter en groter ! Want de ontmoeting vermenigvuldigt de gave van het liefhebben – de ontmoeting met de ander doet het hart groeien. Doe het!» Paus Franciscus, Videoboodschap ter gelegenheid van het Feest van Sint-Gaëtan, 7 augustus 2013 [http://www.zenit.org/eny\\$/articles/pope-francis-message-for-the-feast-of-saint-cajetan](http://www.zenit.org/eny$/articles/pope-francis-message-for-the-feast-of-saint-cajetan))

³ Discours van Paus Franciscus op de Representatieve Raad van Caritas Internationalis, 17 mei 2013 (<http://www.caritas.org/about/PopeFrancisInspiresCaritasLeadership.html>)

- Minimale bestuursnormen van Caritas Internationalis (moet nog goedgekeurd worden)

Caritas Internationalis onderschrijft ook:

- de Gedragscode van het Internationale Rode Kruis en van de Rode Halve Maan Beweging en van Niet-gouvernementele organisaties.
- het Humanitair Charter en de minimumnormen in antwoord op de crisissen van het Sphere Project

Naast zijn belangrijk netwerk binnen de internationale gemeenschap van humanitaire hulp en ontwikkeling is Caritas Internationalis actief bezig om haar werk te verbeteren en zich goede praktijken eigen te maken naargelang haar ontwikkeling.

De hierna volgende Ethische Code is een normatieve, unieke uiteenzetting gebaseerd op de waarden en principes vervat in de vermelde normen, die de hoeksteen vormen en het kader die alle Leden en personeelsleden⁴ zouden moeten naleven. In het kader van hun werk streven Caritas Internationalis, haar Leden en haar personeel ernaar die waarden en principes te aanvaarden om op die manier de actieve getuigen te zijn van de genade van Christus aan het werk in de wereld.

De Minimale Normen van Caritas Internationalis geven aan hoe we deze Ethische Code moeten overnemen in het organisatorisch beleid en het gedrag, en ze bevatten een evaluatieprocedure van de naleving door de Leden. De “Gedragscode van het personeel” verwijst naar het gedrag dat het ganse personeel van Caritas moet naleven.

Caritas Internationalis is ervan overtuigd dat de meerderheid van haar Leden en haar personeel blijkt geeft van een groot plichtsbesef en integriteit en illustreert de waarden en principes die vervat zijn in deze Ethische Code, zonder dat het nodig is bijkomende verduidelijkingen aan te brengen. Dit document vormt een richtlijn voor de Leden van Caritas Internationalis en voor haar personeel op alle niveaus. Deze Ethische Code schept echter meer duidelijkheid en zorgt voor een betere samenhang binnen de Confederatie, vooral wat betreft haar identiteit en haar kerkelijke missie. De Leden van de Confederatie Caritas worden geacht: i) ofwel de onderhavige Ethische Code en haar operationele principes als dusdanig te aanvaarden; ii) ofwel ze aan te passen aan hun eigen organisaties, op voorwaarde dat beide teksten coherent zijn. Het zou wenselijk zijn dat de diocesane Caritassen zich deze Ethische Code eveneens eigen maken, maar indien dit niet het geval zou zijn en de uitwerking van de programma's geleid wordt door de diocesen of andere partners in naam van de leden van Caritas Internationalis, dan zouden zij er zich van moeten vergewissen, met behulp van specifieke overeenkomsten dat de minimale normen correct worden toegepast.

De huidige Code zal deel moeten uitmaken van het personeelsbeleid van de nationale en diocesane Caritassen en het personeel van deze organisaties moet een kopie krijgen, er een vorming over krijgen en zal er zich moeten aan houden.

---

⁴ Op het einde van deze code, verwijst “personeel” naar de leden van het Bureau, de bedienden, de vrijwilligers, de consultants en al diegenen die tussenkomen als functionarissen van de Confederatie, op welk niveau ook.

Waarden en principes

Elk mensenleven is heilig vanaf de conceptie tot de natuurlijke dood. Alle mannen en vrouwen zijn geschapen naar het beeld en de gelijkenis van God met een unieke waardigheid want die waardigheid staat boven alles en hun rechten en plichten zijn universeel en onschendbaar. »⁵

« De mens is van nature een sociaal wezen en hij kan niet leven noch zijn kwaliteiten ontplooiën zonder de relaties met de ander »⁶ « Het hele sociale gebeuren is de expressie van een onbetwistbare protagonist: de menselijke persoon »⁷ die, « in plaats van het object of het passieve element van het sociale leven, maar eerder het subject, de sokkel en het doel is, en dit altijd moet blijven »⁸ « Deze sociale volgorde moet zich altijd verder blijven ontwikkelen, de waarheid als basis hebben, bouwen op rechtvaardigheid en nieuw leven worden ingeblazen door de liefde; hij moet in de vrijheid een steeds menselijker evenwicht vinden. »⁹

De waardigheid en de sociale aard van de mens zijn de basis en de inspiratie van een morele visie van de maatschappij waarnaar we kunnen streven als we leven in functie van de volgende waarden en principes:

Waarden

1. Rechtvaardigheid: als antwoord op de oproep tot geloof, zetten we ons in om een juiste morele orde te creëren en « geschikte relaties » in ons eigen leven en in onze organisaties, gemeenschappen waarbinnen we werkzaam zijn en het geheel van Gods Schepping. We begeleiden, dienen en pleiten voor de zaak van degenen die arm en marginaal geworden zijn, door hen te helpen de maatschappij waarin ze leven te veranderen en de structuren die ervoor zorgen dat ze niet uit de armoede raken om te vormen.

« De maatschappij bereikt sociale rechtvaardigheid wanneer ze de omstandigheden garandeert die verenigingen en individuen toelaten te bereiken wat hen is opgedragen, naargelang hun aard en hun roeping. Sociale rechtvaardigheid is nauw verbonden met het algemeen belang en met de uitoefening van het gezag. ».¹⁰

2. Het algemeen belang: het voordeel van de menselijke waardigheid en de geschiktheid om te groeien binnen een gemeenschap wordt geconditioneerd door de manier waarop onze maatschappij georganiseerd is op sociaal, religieus, cultureel, economisch, ecologisch, legaal en politiek vlak. We werken binnen de universele communie van de Katholieke Kerk en in verbinding met andere religieuze tradities, de regeringen, de burgermaatschappij in haar geheel en de overheden in het algemeen, om de menselijke waardigheid te

---

⁵ Tweede Vaticaans Concilie, Pastorale Grondwet over de Kerk in de huidige wereld : Gaudium et Spes
(http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/document/vat-ii_const_19651207_gaudium-et-spes_en.html) #26

⁶ ibid, paragraaf 12.

⁷ Catechisme van de Katholieke Kerk, #106

⁸ Pius XII, Radioboodschap van 24 december 1944,5 :AAS 37 (1945),12

⁹ Gaudium et Spes, #26

¹⁰ Catechisme van de Katholieke Kerk, #1928

beschermen, de individuen en de maatschappij toe te laten hun rechten en verantwoordelijkheden uit te oefenen en het algemeen belang te bevorderen.

« Een maatschappij die, op alle niveaus, echt ten dienste van de mens wil blijven, is een maatschappij die zich het algemeen belang als belangrijkste doel stelt, in die mate dat het het belang van alle mensen en elke mens is.

De mens kan zijn zelfrealisatie maar in zichzelf vinden, terwijl hij bestaat « met » en « voor » de ander ». ¹¹ Het algemeen belang is altijd gericht op de vooruitgang van de mens: « De orde der dingen moet altijd ondergeschikt zijn aan de orde van de mens, en niet omgekeerd ». ¹²

3. Integrale menselijke ontwikkeling: we beschouwen een ontwikkeling gebaseerd op het holistische begrip van de mens, in de context en de ervaring van de familie en de ruime gemeenschap, waarin een geheel van spirituele, psychologische, emotionele, fysieke, materiële en economische elementen vervat zit. Waar we ook werken, zetten we ons in om de mens integraal te ontwikkelen, net als de hele gemeenschap en de onrechtvaardige sociale systemen te veranderen. We zorgen voor sterke en samenhangende banden tussen de verschillende onderdelen: de hulpdiensten, de rehabilitatie en de ontwikkeling.

« Om authentiek te zijn moet de ontwikkeling integraal zijn, namelijk elke mens en de hele mens bevorderen... De mens kan maar echt mens zijn in de mate waarin hij, meester van zijn handelingen en rechter van hun waarde, zelf de architect is van zijn eigen vooruitgang, geconfronteerd met het karakter dat de Schepper hem gegeven heeft, en waarvan hij vrij de mogelijkheden en eisen waardeert. » ¹³

4. Mededogen: samengebracht in een en dezelfde familie, zijn wij diep geschokt door het leed van de ander en hebben de morele plicht onze humanitaire verplichting na te komen. Dit is een essentiële plicht niet alleen omwille van de katholieke identiteit van onze organisatie maar ook omdat we allen behoren tot eenzelfde menselijke familie. Wij voelen dan ook de plicht, als leden van de internationale gemeenschap, ons humanitair steentje bij te dragen en dat anderen de plicht hebben ons de vrijheid te garanderen die we daarbij nodig hebben.

« Het programma van de christen – het programma van de Barmhartige Samaritaan, het programma van Jezus – is « een hart dat ziet ». Dat hart ziet waar liefde broodnodig is en handelt er dan ook naar». ¹⁴ Zoals Jezus gezegd heeft: « Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor de minste van de mijnen, hebben jullie voor mij gedaan. » ¹⁵

5. Voorkeursoptie voor en met de armen en verdrukten: conform het Evangelie van Jezus, hebben we gekozen de armen, de marginalen en de verdrukten te begeleiden. We zetten ons in voor het gevecht tegen de mensonterende armoede, die hun waardigheid en

---

¹¹ Pontificale Raad Justice et Paix, Compendium de la Doctrine Sociale de l'Eglise, #165, Librairie Editrice Vaticana, 2005.

¹² Gaudium et Spes, # 26/3

¹³ Paus Paulus VI, Populorum Progressio, Sur le développement des peuples, # 14 et 34 (1967) www.vatican.va/holy_father/paul_vi/encyclicals/documents/hf_p-vi_enc_26031967_populorum_en.html

¹⁴ Paus Benedictus XVI, Deus Caritas Est, #31(2005), http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20051225_deus-caritas-est_en.html

¹⁵ Matteüs, 25 :40

menselijkheid ontnemt. We worden geleid door de Heilige Schriften in onze taak die als doel heeft de verdrukten te bevrijden, een eerlijke verdeling van de geschenken van de Aarde te bekomen, en de marginalen te helpen verantwoordelijk te worden voor hun eigen ontwikkeling. We zien het doel van de armen als ons eigen doel, en we stellen ons in hun plaats. In dit stadium identificeren we ons met hen in hun behoeften en door de onrechtvaardigheden waar zij het slachtoffer van zijn te trotseren.

« Is dit niet het vasten dat ik verkies: misdadige ketenen losmaken, de banden van het juk ontbinden, de verdrukten bevrijden, en ieder juk breken; is het niet: je brood delen met de hongerige, onderdak bieden aan armen zonder huis, iemand kleden die naakt rondloopt, je bekommeren om je medemensen? »¹⁶

« De strijd tegen de armoede vindt sterke motivatie in de optie of de liefde van de Kerk voor de armen »¹⁷ «We hebben aandacht voor de armen, niet zoals voor een probleem, maar zoals voor personen die de figuren en protagonisten van een nieuwe en menswaardigere toekomst voor iedereen kunnen worden. »¹⁸

6. Respect: We respecteren de religieuze tradities, de culturen, de structuren en de gewoontes voor zover ze de menselijke waardigheid benadrukken en ondersteunen.

« Een rechtvaardige samenleving kan maar werkelijkheid worden als ze gebaseerd is op de transcendente menselijke waardigheid. »¹⁹

7. Solidariteit: We werken in solidariteit met de armen en marginalen, op die manier bereiken we de vruchten van de vrede, de rechtvaardigheid en de menswording. Solidariteit verbindt ons allen in het gemeenschappelijke doel een wereld te creëren waarin alle mensen het deel krijgen waarop ze recht hebben als zonen en dochters van God.

« De solidariteit geeft bijzondere aandacht aan de intrinsieke samenleving van de mens, aan de gelijkheid van allen in waardigheid en in rechten, aan de gemeenschappelijke vooruitgang van mensen en volkeren naar een steeds meer overtuigde eenheid. »²⁰

Principes

1. Partnerschap: «een authentiek partnerschap betekent een engagement op lange termijn ten opzichte van overeengekomen doelstellingen die gebaseerd zijn op de gedeelde waarden, strategieën en informatie. Het wordt gekenmerkt door een betrouwbare terugkeer van informatie, een gemeenschappelijke planning, de begeleiding, de transparantie en de verantwoordelijkheid van beide partijen alsook een eerlijke openheid en sensibiliteit ten opzichte van de behoeften, gevoelens, vaardigheden, ervaring en wijsheid van de ander. Het is gebaseerd op wederzijds respect, vertrouwen en goede wil. Een efficiënt partnerschap

---

¹⁶ Jesaja, 58 :6-7

¹⁷ Cf Johannes-Paulus II, Toespraak tijdens de Derde Algemene Conferentie van de Latijns-Amerikaanse Bisschoppen, Puebla, Mexico (28 januari 1979, I/8 : AAS 71 (1979),194-5

¹⁸ Johannes-Paulus II, Boodschap voor de Werelddag voor de Vrede 2000, 14 : AAS 92 (2000),366.

¹⁹ Ibid, 132

²⁰ Pontificale Raad Rechtvaardigheid en Vrede : « Compendium van de Sociale Doctrine van de Kerk« (http://www.vatican.va/roman_curia/pontiical_councils/justpeace/documents/rc_pc_justpeace_doc_20060526_compendio-dott-soc_en.html #192).

zorgt voor solidariteit tussen de lidorganisaties, want andere organisaties delen onze visie, en de gemeenschappen en personen waarmee we samenwerken.»²¹

« Caritas Internationalis moedigt de solidariteit tussen haar leden aan, zonder de autonomie waar ze recht op hebben te verminderen, via taken van stimulering, coördinatie, vertegenwoordiging en versterking van de capaciteiten. »²²

2. Subsidiariteit: we zorgen ervoor dat de macht, de beslissingen en de verantwoordelijkheid op het allerlaagste niveau waarop ze kunnen worden uitgevoerd, worden geplaatst. Daarom zetten we ons in om het beste rendement te bekomen en de capaciteiten en lokale middelen te versterken. De nationale, diocesane en parochiale leden zijn een centraal element van onze identiteit als Caritas, en we zetten ons in om die instanties te promoten en te versterken opdat ze meer autonomie en verantwoordelijkheid zouden kunnen krijgen.

« Net zoals we niet van individuen de competenties kunnen afnemen die zij op eigen initiatief en met hun eigen middelen kunnen verwerven, om ze over te dragen aan de gemeenschap, zou het een onrechtvaardigheid zijn, en tegelijkertijd op een zeer schadelijke manier de sociale orde verstoren, functies te verwijderen uit de lagere groeperingen, die ze zelf in staat zijn te vervullen, om deze toe te wijzen aan een bredere gemeenschap van een hogere rang. Want het doel van elke sociale interventie is om leden van de samenleving te helpen, niet om ze te vernietigen of te absorberen »²³

3. Participatie: we waken erover dat de personen die we helpen betrokken worden in het opstellen, het beheer en de uitwerking van de projecten die we voor hen opstarten, alsook in de beslissingen die ermee gepaard gaan, vanaf de raad tot de evaluatie. Participatie is een uitdrukking van de menselijke waardigheid en brengt een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeenschap met zich mee. Caritas is betrokken bij ontwikkelingsprocessen die voorrang geven aan actieve participatie als fundament van een democratische en inclusieve samenleving.

« Het recht om actief deel te nemen aan het publieke leven en persoonlijk bij te dragen aan het algemeen belang van zijn burgers is verbonden aan de waardigheid van de mens »²⁴

4. Zich eigen maken: we helpen de mensen om al hun potentieel te ontwikkelen en te realiseren, en om relaties die gebaseerd zijn op wederzijds respect op te bouwen, om hun levenskwaliteit te kunnen controleren en verbeteren. Via de integrale ontwikkeling van de mens en het zich eigen maken bevorderen wij het ontstaan van actieve en dynamische lokale gemeenschappen, waarvan de leden een significante rol spelen in de burgermaatschappij.

---

²¹ Caritas Internationalis, Caritasprincipes over het Partnerschap : Een handleiding van Caritas Internationalis voor de reflectie en de actie (Rome, 2003)
<http://www.caritas.org/upload/par/partnership.qxd1.pdf> p. 14

²² Statuten van Caritas Internationalis, artikel 1.5

²³ Paus Pius XI, Quadragesimo Anno Encycliek, AAS 23 (1931), #86/87.

²⁴ Pacem in Terris. Encycliek van Paus Johannes XXII over een wereldvrede gebaseerd op waarheid, rechtvaardigheid, liefdadigheid en vrijheid (1963), #26, www.vatican.va/holy_father/john_xxiii/encyclicals/documents/hf_j-xxiii_enc_11041963_pacem_en.html

« Ik hoop dat er lawaai gemaakt zal worden... Maar ik wil dat u zich laat horen in uw bisdommen, ik wil dat de Kerk op straat komt, ik wil dat wij ons verdedigen tegen ijdelheid, immobilisme, gemakzucht, klerikalisme...tegen alles wat ons in onszelf doet keren/ alles wat ons tot onszelf isoleert. De parochies, de scholen, de instellingen zijn gemaakt om naar buiten te treden. »²⁵

5. Onafhankelijkheid: als leden van Caritas bepalen we onze operationele prioriteiten en programma's en laten niet toe gebruikt te worden als instrumenten ten dienste van economische of politieke belangen, nationaal of buitenlands, in het bijzonder als ze niet conform zijn aan het Onderricht van de Katholieke Kerk.

« In de wereld van vandaag, vinden we als positieve tekenen de groeiende betekenis van de solidariteit van de armen onderling, de acties van wederzijdse steun, publieke manifestaties op sociaal vlak zonder zijn toevlucht te nemen tot geweld, maar door hun behoeften en rechten ten opzichte van de inefficiëntie en de corruptie van de overheid te laten gelden. »²⁶

6. Betrokkenheid en verantwoordelijkheid: we zetten ons in om op een verantwoordelijke manier te handelen ten opzichte van diegene die we helpen, diegene die ons werk en onze maatschappij steunen in het algemeen. We engageren ons eveneens om de middelen die ons toevertrouwd zijn goed te beheren.

« Het gebeurt soms dat de persoon voor wie de hulp bestemd is, nuttig wordt voor diegene die hem hulp biedt, en dat de armen als voorwendsel dienen om kostelijke bureaucratische organisaties te laten voortbestaan die voor hun eigen voortbestaan te hoge percentages aan middelen voorbehouden die eigenlijk voor ontwikkeling zouden moeten bestemd zijn. In dat opzicht zou het wenselijk zijn dat alle internationale organismen en de niet-gouvernementele organisaties zich inzetten om volledig transparant te werken, en hun donateurs en de publieke opinie informeren over het percentage ontvangen fondsen dat ze hebben bestemd voor samenwerkingsprogramma's, over de ware inhoud van deze programma's en ten slotte over de verdeling van de uitgaven van de instelling zelf.»²⁷

7. Gelijkheid, universaliteit, onpartijdigheid en openheid ten opzichte van alle volkeren: alle mannen, vrouwen, meisjes of jongens werden gelijk geschapen en leveren een unieke bijdrage aan onze wereld, op een collectieve manier realiseren ze wat volledig menselijk is. We engageren ons om de actieve deelname en de gelijkheid van iedereen, vrouwen en mannen, meisjes en jongens, in ons werk te verzekeren.

We helpen mensen onpartijdig, in het bijzonder de armsten en kwetsbaarsten, in functie van een objectieve evaluatie van hun situatie en van de uitgedrukte behoeften, ongeacht ras,

---

²⁵ Paus Franciscus, Toespraak tijdens een ontmoeting met jonge Argentijnen, Rio de Janeiro, 25 juli 2013, (http://www.vatican.va/holy_fatherfrancesco/speeches/2013/july/documents/papa-francesco_20130725_gmg-argentini-rio_en.html)

²⁶ Sollicitudo Rei Socialis, Paus Johannes Paulus II, ter gelegenheid van de Twintigste verjaardag van « Populorum Progressio » (1987),#39 http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_30121987_sollicitudo-rei-socialis_en.html

²⁷ Paus Benedictus XVI, Caritas in Veritate, 2009, ##47 http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20090629_caritas-in-veritate_en.html

leeftijd, geslacht, fysiek, afkomst, godsdienst of politieke overtuiging, kortom zonder enige vorm van discriminatie.

« Men moet de gelijkwaardigheid van man en vrouw erkennen, bevestigen en verdedigen: het zijn beiden mensen, in tegenstelling tot elk ander levend wezen rondom hen. »²⁸... « Voor de vrouwen een ruimte creëren om het woord te nemen en hun talenten uit te drukken door initiatieven die hun waarde, hun zelfbeeld en hun specificiteit versterken, zou hun dan toelaten in de maatschappij een rol te vervullen die gelijk is aan die van de man.»²⁹

8. Bescherming: We zetten ons in om de veiligheid te garanderen van die personen met en voor wie we werken, voornamelijk de kinderen, conform de Conventie van de Verenigde Naties over de Rechten van het Kind, de nationale wetgevingen, het Caritas-kader ter bescherming van het kind (2004) en andere goede praktijken.

« Ik heb verkozen persoonlijk het leed dat slachtoffers werd aangedaan vast te stellen alsook de eerlijke inspanningen die geleverd werden om de veiligheid van onze kinderen te garanderen, en om op een geschikte en transparante manier de beweringen te behandelen wanneer ze zich manifesteren... Net zoals de Kerk ten juiste titel verplicht is strikte normen te hanteren op dat vlak, zijn alle andere instellingen, zonder uitzondering, verplicht dezelfde normen te hanteren. »³⁰

9. Lokale economieën: in de mate van het mogelijke gebruiken we lokale middelen en producten om de lokale economie te steunen, maar we letten er daarbij wel op de voorraden niet uit te putten en geen overdreven inflatie te ontketen.

« De subsidiariteit, in de positieve zin van het woord, is een economische, institutionele of juridische hulp die aan kleinere sociale instellingen wordt geboden... Hun initiatieven, hun vrijheid en hun verantwoordelijkheid mogen niet verdrongen worden.»³¹

10. Waken over het behoud van de schepping en de impact op het milieu: we beschermen de personen en de planeet en moedigen een goede “verstandhouding” met het geheel van Gods schepping aan, de planeet en al haar natuurlijke bronnen werden immers toevertrouwd aan de mensheid. We handelen als echte regisseurs van de ganse schepping en houden rekening met het milieu, dat de erfenis is van toekomstige generaties, in de planning en de uitvoering van al onze acties.

« De schepping cultiveren en behouden is een opdracht van God, die ons niet alleen in het begin van de geschiedenis werd gegeven, maar aan ieder van ons, het maakt deel uit van

---

²⁸ Paus Benedictus XVI, Ontmoeting met de katholieke bewegingen geëngageerd in het stimuleren van de vrouw,

Sint-Antonius Parochie Saint Antoine, Luanda, Angola, 22 maart 2009.

http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/speeches/2009/march/documents/hf_ben-xvi_spe_20090322_promozione-donna_en.html

²⁹ Paus Benedictus XVI, Post-synodale apostolische Exhortation Africae Munus (2011),#157

http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/apost_exhortations/documents/hf_ben-xvi_exh_20111119_africae-munus_en.html

³⁰ Pape Benoît XVI, Discours aux évêques américains en visite «Ad Limina », 26 novembre 2011, Cité du Vatican

http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/speeches/2011/november/documents/hf_ben-xvi_spe_20111126_bishops-usa_en.htm

³¹ Compendium. op.cit, #186

zijn project, het betekent de wereld doen groeien met verantwoordelijkheid door hem om te vormen tot een tuin, een leefbare plek voor iedereen. »³²

11. Coördinatie: we werken nauw samen met de nationale regeringen en lokale autoriteiten, de kerken, andere religieuze instanties, de burgermaatschappij, andere leden van gemeenschappen toegewijd aan hulp en ontwikkeling en alle belanghebbenden.

« Ontstaan uit een elan van die Apostolische Stoel die eruit voortgekomen is en daarna zijn activiteit in die richting oriënteerde, stelt Caritas Internationalis zich voor als een confederatie van caritatieve organismen, over het algemeen nationale Caritassen. Deze Confederatie die de nationale Caritassen niet de autonomie ontnemt waar ze recht op hebben, bevordert de samenwerking door een animerende, coördinerende en representatieve rol te vervullen.»³³

12. Pleidooi: we pleiten zowel op nationaal als internationaal vlak in naam van en met de armen en marginalen om te getuigen over hun moeilijkheden en hoe ermee om te gaan, om de onderliggende of structurele oorzaken van armoede en onrechtvaardigheid aan te pakken. We zijn de gemachtigden om verandering en sociale transformatie teweeg te brengen tot bevordering van de eerbied voor en de naleving van de mensenrechten.

« Bovendien zou ik willen benadrukken dat uw missie u er toe brengt een belangrijke rol te spelen op internationaal vlak. De ervaring die u opgedaan heeft in de loop der jaren heeft u geleerd woordvoerder te worden, in de internationale gemeenschap, van een gezonde antropologische visie, gevoed door de katholieke doctrine en geëngageerd om de waardigheid van elk mensenleven te verdedigen... Alles wat u zegt en doet, de getuigenis van uw eigen leven en uw activiteiten, draagt bij tot het bevorderen van het algemeen welzijn van de mens.

13. Leren en vorming van het personeel: we zetten ons in om ons werk te verbeteren, wat we doen en hoe we het doen, via een permanente reflectie, de versterking van onze capaciteiten, de opvolging, de evaluatie, het kennisbeheer en de strategische planning. We investeren in ons personeel om te garanderen dat ze de nodige vaardigheden, ervaring en vorming hebben om hun volledige potentieel te bereiken en zo Caritas toe te laten zijn doelstellingen te bereiken en het verschil te maken in de ogen van de armen, marginalen en verdrukten.

« De caritatieve organisaties van de Kerk, te beginnen met de Caritassen (diocesane, nationale, internationale) moeten hun uiterste best doen om de nodige middelen, en vooral de mannen en de vrouwen, ter beschikking te stellen om zulke opdrachten te realiseren. Voor de lijdenden is vakbekwaamheid uiterst noodzakelijk: de verzorgers moeten opgeleid zijn zodat ze op het juiste moment de juiste handeling kunnen bieden, en het engagement nemen om de verzorging verder te zetten. Ook al is vakbekwaamheid een van de eerste fundamentele noden, toch volstaat enkel dat niet. Het gaat immers om mensen en mensen

---

³² Paus Franciscus, Algemene Audiëntie, 5 juni 2013
(http://www.vatican.va/holyfather/francesco/audiences/2013/documents/papa-frnacesco_20130605_udienza-generale_en.html)

³³ Paus Johannes-Paulus II, Tijdens het Laatste Avondmaal, Brief om canonieke, juridische en rechtspersoonlijkheid te verlenen aan Caritas Internationalis, 16 september 2004
http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/letter/2004/documents/hf_jp_ii_let_20040916_caritas-internationalis_en.html

hebben meer nodig dan alleen maar technische correcte verzorging. Ze hebben menselijkheid en hartwarmte nodig. »³⁴

13. Aandacht voor het personeel: we staan garant voor juiste, waardige en duurzame werkomstandigheden voor het ganse personeel en zorgen ervoor aandacht te besteden aan hun situatie, door de goede praktijken op het vlak van personeelsbeleid te bevorderen en door de arbeidswetgeving te respecteren in de corresponderende rechtsgebieden.

« De rechten van de werknemers zijn gebaseerd, net zoals alle andere rechten, op de aard van de mens en op zijn transcendente waardigheid. »³⁶

Datum: 1 december 2015

Kard. Oscar Andrés Rodríguez Maradiaga
President
Caritas Internationalis

Michel Roy
Secretaris Generaal
Caritas
Internationalis

Frank De Coninck
President
Caritas België

Goedgekeurd door de Representatieve Raad van Caritas Internationalis op 18 mei 2014

---

³⁴ Deus Caritas Est, #31 a)

BIJLAGE 18 : GEDRAGSCODE VAN HET PERSONEEL

ONZE WAARDEN IN DR PRAKTIJK OMZETTEN:

GEDRAGSCODE VAN HET PERSONEEL

Deze Gedragscode bepaalt de attitudes en het gedrag die het ganse personeel van Caritas³⁵ geacht wordt te vertonen. De code is het resultaat van en is nauw verwant aan de Ethische Code van Caritas, waarin de waarden en institutionele praktijken van Caritas-organisaties voorgeschreven zijn.

"De mensen die zorgen voor hulpbehoevenden, moeten allereerst vakbekwaam zijn: ze moeten worden opgeleid om de juiste actie op het juiste moment uit te voeren, terwijl ze zich ertoe verbinden de zorg verder te zetten. Echter, als vakbekwaamheid een primaire, fundamentele eis is, op zich alleen volstaat ze niet. Want het betreft menselijke wezens en menselijke wezens hebben iets meer nodig dan enkel correcte technisch zorgen. Zij hebben behoefte aan menselijkheid. Zij hebben behoefte aan de aandacht van het hart. »³⁶

De code is onderverdeeld in vier fundamentele gebieden om de consultatie ervan te vergemakkelijken.

Het geheel van de Caritasmedewerkers wordt geacht:

1. Waarde, gedrag en ethiek.

- zich te houden aan de sociale en morele waarden en de leer van de Katholieke Kerk, of op zijn minst deze te begrijpen en te respecteren.
- er te allen tijde voor te zorgen dat hun persoonlijke en professionele gedrag onberispelijk is, en als zodanig wordt gezien.
- in goed vertrouwen te handelen en anderen met waardigheid en respect te behandelen door het creëren van een gunstig klimaat voor diversiteit.
- de rechten van de mens in hun geheel te respecteren, en discriminatie, intimidatie, mishandeling, verwaarlozing en uitbuiting ten koste van de rechten van anderen te bannen.
- "het opleggen van zijn geloof boven andere godsdiensten te vermijden... want een zuivere en genereuze liefde is de beste manier om te getuigen van de God in wie wij geloven en dat leidt ons tot liefde."
- zich te weerhouden van private of publieke verklaringen af te leggen die van een racistische, seksistische of anderszins beledigende aard zijn.
- actie te ondernemen indien nodig om anderen te beschermen in geval van gevaar, binnen de grenzen van het redelijke.

---

³⁵ Voor de doeleinden van deze Gedragscode, refereert de term "personeel" zich tot de leden van het Bureau, de werknemers, de vrijwilligers en de consultants

³⁶ Deus Caritas Est, #31

- de wetten van het land waar ze werken te respecteren, binnen de door het geweten opgelegde grenzen.
- respect te hebben en gevoelig te zijn voor de lokale gewoonten en cultuur, zich op gepaste manier te kleden.
- ervoor te zorgen dat zij, en het personeel dat zij eventueel beheren, handelen overeenkomstig de gezondheids- en veiligheidsrichtlijnen, en ernaar te streven anderen te beschermen.
- ervoor te zorgen dat de reputatie van Caritas niet in diskrediet gebracht wordt.
- de vertrouwelijkheid te handhaven met betrekking tot alle informatie of kennis verkregen in de uitoefening van hun functies binnen Caritas
- hun taken uit te voeren op bekwame wijze en met liefde, waarbij elke vorm van discriminatie of vooroordelen ontbreekt, en de Caritas-voorkeuroptie te blijven geven aan de armen.
- rekening te houden met de lokale gevoeligheden wanneer mensen hun respectievelijke geloof demonstreren of uitoefenen.
- solidariteits- en samenwerkingsverbanden aannemen en opbouwen met het personeel van andere Caritas-organisaties.

2. Belangenconflicten, corruptie en dwang.

- te vermijden de verleende macht, door de status als werknemer van Caritas, te gebruiken om druk uit te oefenen of gunsten of persoonlijk voordeel op economisch, professioneel, politiek of seksueel vlak te verkrijgen.
- schriftelijk aan hun departementshoofd of elke andere hiërarchische overste, elk potentieel of reëel belangenconflict(financieel, persoonlijk of familiaal) mee te delen in de gebieden die verband houden met het werk van Caritas.
- zich te onthouden van het aanvaarden van geschenken, steekpenningen of ander persoonlijk gewin vanwege de begunstigen, partners of contractuele partijen, ongeacht de omstandigheden.

3. Bescherming van de goederen van Caritas en beleid.

- ervoor te zorgen dat de activa en de intellectuele eigendom van Caritas niet worden misbruikt en dat ze beschermd zijn tegen diefstal, fraude of andere hinder.
- ervoor te zorgen dat de gepaste normen van eerlijkheid en integriteit in de financiële boekhouding gehandhaafd worden.

4. Persoonlijk gedrag

- zich te onthouden van het dragen van wapens in de lokalen of sites van Caritas (of ze nu eigenaar of huurder is), met inbegrip van huisvesting / kantoren / voertuigen enz.
- zich te onthouden van het consumeren van drugs of overmatige hoeveelheden alcohol.
- te allen tijde te letten op het juiste seksueel gedrag

UITVOERING VAN DE GEDRAGSCODE

De Directeur (of de Directeur generaal) is ervoor verantwoordelijk dat alle medewerkers kennis genomen hebben van de Gedragscode en heeft zich ertoe verbonden om deze te respecteren, en dat dit document regelmatig wordt herzien en geactualiseerd.

De goedkeuring of aanpassing van de Gedragscode van Caritas International zal worden onderworpen aan een evaluatie overeenkomstig de procedure van artikel 1.3 van het Huishoudelijk Reglement en zal in de Minimale Normen van Caritas International worden opgenomen.

Klachtenmechanisme

Een externe klachtenprocedure zal worden in werking gesteld, overeenkomstig artikel 1.7 van de Minimale Normen van Caritas International. Het is vooral belangrijk dat de

begunstigden, de leden van de gemeenschap en het partnerschapspersoneel een klacht kunnen neerleggen.

Verplichting om rekenschap af te leggen

Elk personeelslid wordt verzocht onmiddellijk elk vermoeden of twijfel betreffende eventuele overtredingen van huidige Code te rapporteren. In het merendeel van de gevallen zal hij erover naar zijn rechtstreekse hiërarchische overste moeten verwijzen. Hij kan dit mondeling of schriftelijk doen, op gedetailleerde wijze, door indien mogelijk bewijzen ter ondersteuning toe te voegen. Als dit voor welke reden dan ook (i.e., de overste zou betrokken kunnen zijn) niet mogelijk is, moet hij verwijzen naar een kaderlid van een hogere rang, een lid van het bureau of elke andere gepaste autoriteit.

Alle meldingen worden vertrouwelijk behandeld. Iedereen die uitdrukkelijk twijfels over ernstig verzuim meedeelt, zal worden beschermd tegen eventuele represailles of enige andere nadelige behandeling t.o.v. zijn persoon, op voorwaarde dat de twijfels gegrond zijn en te goeder trouw zijn gerezen. Opzettelijk valse beschuldigingen zijn een ernstig disciplinair vergrijp, dat zal worden onderzocht en dienovereenkomstig worden behandeld.

Overtredingen van de Code

Elke overtreding van de gedragscode zal worden onderzocht en zal kunnen leiden tot disciplinaire maatregelen.

Datum : 1 september 2015

Frank De Coninck
Voorzitter
Caritas Belgica